

<p>УХВАЛЕНО вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол № 3 від « 12 » червня 2020 року</p>		<p>Система управління якістю ХНПУ імені Г.С. Сковороди</p> <p>ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p> <p>Науково-дослідна практика</p>	<p>ЗАТВЕРДЖЕНО В.о. ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Ю. Водичак</p> <p>від « 12 » червня 2020 р.</p>
--	---	---	--

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА

(назва навчальної дисципліни)

рівня вищої освіти Другого (магістерського)
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 051 Економіка
(код і назва спеціальності)

освітня програма Економіка, управління та право
(шифр і назва)

Шифр за навчальним планом ЦПП-3.2

Харків – 2020 рік

Розробник програми: Ю.Олійник кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри економічної теорії, фінансів
і обліку

Рецензенти: В. Соляр кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економічної теорії,
фінансів і обліку
І. Рядинська кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри економічної теорії ХНПУ
імені Г.С. Сковороди

Обговорено та рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету
протокол № 10 від «10» червня 2020 року

Голова ради (В.О. Процевський)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти

Директор (І. Єсьман)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Пояснювальна записка

Програма науково-дослідної практики складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки* спеціальності *051 Економіка*.

Мета та завдання науково-дослідної практики

Метою проходження науково-дослідної практики є: систематизувати, поглибити та закріпити теоретичні знання студентів, що отримані при вивченні дисциплін фахової підготовки магістрів з економічної теорії; інтегрувати теоретичні знання й практичні вміння і навички; набути досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, розвинути вміння вирішувати конкретні завдання науково-дослідницького характеру; узагальнити матеріал випускної магістерської роботи.

Завдання практики:

- ознайомлення з актуальними напрямками розвитку економічної науки;
- вивчення процесів організації і управління науковими дослідженнями в спеціалізованих науково-дослідних установах;
- ознайомлення із формами звітності та впровадження результатів наукових досліджень, у тому числі вивчення питань ефективності впровадження результатів дослідження в практику;
- аналіз джерел інформації та їх використання в науково-дослідній роботі;
- розвиток умінь і навичок використання сучасних методів наукового дослідження фундаментальних та прикладних економічних проблем;
- набуття вмінь систематизації, узагальнення та представлення результатів наукових досліджень, обґрунтування практичних рекомендацій, формулювання загальних висновків за темами магістерських досліджень;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних, підготовки рецензій, відзивів на наукові праці, анотацій;
- розвиток умінь і навичок підготовки й оформлення наукових публікацій до видання;
- закріплення навичок презентації отриманих результатів та апробації основних теоретичних та практичних рекомендацій індивідуального науково-дослідного завдання.

Науково-дослідна практика передбачає її структурно-логічну залежність від усіх фундаментальних, загальнотеоретичних і спеціальних навчальних дисциплін, що входять у навчальний план підготовки магістрів за спеціальністю 051 «Економіка».

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються **програмні компетентності**:

ІК Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі і проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в умовах невизначеності.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.

ЗК 2. Здатність вести професійну комунікацію.

ЗК 3. Здатність до інноваційної діяльності.

ЗК 4. Здатність проводити дослідження та презентувати результати;

ФК 1. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань.

ФК 2. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності.

Результати навчання

У результаті опанування змісту науково-дослідної практики здобувачі мають досягнути таких **програмових результатів навчання**:

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові.

ПРН 2. Демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та вміння працювати в команді.

ПРН 4. Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність.

ПРН 7. Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

ПРН 11. Застосовувати сучасні інформаційні технології у соціально-економічних дослідженнях;

ПРН 18. Планувати і проводити наукові дослідження, демонструвати результати наукових робіт та готувати їх до оприлюднення.

На проходження практики відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин.

2. Зміст виробничої практики за модулями та темами

Модуль 1. Організаційно-інформаційна робота

Тема 1.1. Організаційна робота

Участь студентів у настановній конференції.

Зустріч магістрантів з керівником практики від факультету та кафедри, ознайомлення з програмою і завданнями практики. Ознайомлення з угодами про бази практики, розподіл практикантів та отримання ними направлення на певну базу практики. Надання магістрантам пакету необхідної документації та методичного забезпечення проходження виробничої практики. Отримання і конкретизація з керівником практики від кафедри індивідуального завдання відповідно до теми наукового дослідження. Складання індивідуального плану проходження практики. Узгодження індивідуального плану-графіку проходження науково-дослідної практики магістрантом з керівником від кафедри. Відвідання практикантом необхідних консультацій з питань науково-дослідної практики, які проводить керівник від кафедри. Участь у засіданні кафедри економічної теорії, методичних та методологічних семінарах, що провидить кафедра, у роботі вченої ради економічного факультету. Участь магістрантів у підсумковій конференції з питань наслідків науково-дослідної практики.

Тема 1.2. Інформаційна робота

Прибуття та представлення направлення практиканта на базу практики. Проходження інструктажу з питань охорони праці. Знайомство з історією, керівництвом, структурою та підрозділами бази практики. Складання характеристики бази практики. Ознайомлення з основними напрямками наукових досліджень і результатами роботи науково-дослідної установи та її провідних спеціалістів. Узгодження календарного графіку науково-дослідної практики з керівником від бази практики. Знайомство з робочим місцем та функціональними обов'язками фахівця, які повинен виконувати практикант.

Модуль 2. Науково-дослідна робота

Тема 2.1. Виконання програми науково-дослідної практики

Ознайомлення зі змістом публікацій у фахових виданнях за останні два роки за обраним напрямом досліджень. Вибір наукової статті. Ознайомлення зі змістом авторефератів дисертацій, вибір автореферату. Опрацювання наукової літератури в наукових бібліотеках, аналіз статистичних даних за обраною темою індивідуального дослідження. Збір, систематизація й узагальнення теоретичного, методичного й практичного матеріалу за темою індивідуального наукового дослідження. Обґрунтування актуальності наукового дослідження; визначення його методологічних основ, підготовка доповіді за темою наукового дослідження. Розроблення та обґрунтування конкретних практичних положень, що можуть бути використані в індивідуальному науковому дослідженні. Виконання доручень співробітників науково-дослідної установи. Консультації з керівниками від бази практики за темою індивідуального наукового дослідження. Щоденна реєстрація діяльності у щоденнику практики; Участь практикантів, за узгодженням з керівником від бази практики, у науково-методологічних та тематичних семінарах, круглих столах, тренінгах, конкурсах студентських бізнес-проектів, науково-практичних конференціях. Відвідання відкритих (публічних) захистів магістерських та дисертаційних досліджень, що проводяться на базі науково-дослідної установи.

Тема 2.3. Якісний та кількісний аналіз результатів наукових досліджень

Апробація (за потреби) розроблених практичних результатів за темою індивідуального дослідження. Формування бібліографії та складання бібліографічного списку літератури до індивідуального наукового дослідження. Написання рецензії на наукову статтю. Написання відзиву на автореферат відповідно до проблематики дослідження. Підготовка анотації індивідуального наукового дослідження. Підготовка тез на наукову конференцію. Написання тексту доповіді (виступу) для участі у науково-практичній конференції за обраною проблематикою.

Модуль 3. Підсумково-звітна робота

Тема 3.1. Звітна робота

Оформлення звітної документації. Представлення звітної документації керівнику практики і отримання відгуку – характеристики, яку надає керівник від бази практики. Своєчасне представлення звіту на кафедру. Підготовка виступу і презентації за наслідками науково-дослідної практики на підсумкову конференцію та узгодження їх із керівником практики від кафедри.

Тема 3.2. Підсумкова робота

Захист звіту. Отримання відгуку – характеристики з підсумковою оцінкою (іспит) за науково-дослідну практику, яку надає керівник практики від кафедри. Участь студента – практиканта у підсумковій конференції.

3. Засоби діагностики успішності навчання

Оцінка проходження науково-дослідної практики складається із суми балів, які виставляються на основі розгляду змісту звіту про практику, та за підсумком усного захисту основних положень, які входять до програми практики.

4. Форма підсумкового контролю виробничої практики – залік

5. Рекомендовані джерела

Базові

1. Ганін В.І., Ганіна Н.В., Гурова К.Д. Методологія соціально-економічного дослідження : Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
2. Макагон Ю.В., Пилипенко В.В. Основи наукових досліджень в економіці. – Донецьк : Альфа-прес, 2007. – 144 с.
3. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С.Сковороди. – Затверджено Вченою радою ХНПУ імені Г.С. Сковороди, протокол № 4 від 28 серпня 2015 року. – Харків. – ХНПУ імені Г.С. Сковороди. – 2015.
4. Положення про проведення практик студентів Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. – Затверджено Вченою радою ХНПУ імені Г.С. Сковороди, протокол № 5 від 28 серпня 2015 року. – Харків. – ХНПУ імені Г.С. Сковороди. – 2015.
5. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 №1556-VII – [Електронний ресурс] / Міністерство освіти України – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
6. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти України №(№ від 08.04.1993 р. із змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти №351 від 20.12.1994 р. – [Електронний ресурс] / Міністерство освіти України – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0351281-94>

Допоміжні

1. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І. Методика і методологія економічного аналізу : Навч. пос. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 430 с.
2. Прокопенко І.Ф., Радченко Л.П. Магістерська робота з економічної теорії : вимоги і рекомендації до підготовки, оформлення та захисту. – Харків : ХНПУ, 2009. – 76 с.

3. Прокопенко І.Ф., Радченко Л.П. Методичні рекомендації щодо виконання, оформлення та захисту магістерської роботи з економічної теорії. – Для студентів економічного факультету галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво», напряму підготовки та спеціальності 8.03050101 – «Економічна теорія» – Харків: ХНПУ, 2015. – 56 с.

4. Радченко Л.П. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя економіки в процесі науково-дослідницької роботи / Л.П.Радченко (С.129-133) // Засоби навчання та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. / За заг. ред. проф. В.І. Євдокимова і проф. О.М. Микитюка / Харк.: нац. пед. ун-т імені Г.С. Сковороди.– Харків : 2012. – Вип. 37. – 220 с.

5. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 317 с.

6. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади) : Навч. посібник / Укладач Дороніна М.С. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2005. – 64 с.

7. Цехмістров Г.С. Основи наукових досліджень. Навч. посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2003. – 240 с.

8. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. – К.: Знання-Прес, 2002. – 235 с.

Додаткові ресурси

1. Банк міжнародних розрахунків – <http://www.bis.org>
2. Бібліотека Верховної Ради України – <http://lib.rada.gov.ua>
3. Державна науково-технічна бібліотека України – <http://gntb.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) – <http://www.ebrd.com>
6. Законодавчі і нормативні акти України – <http://www.uazakon.com>
7. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
8. Міжнародний валютний фонд – <http://www.imf.org>
9. Національний банк України – <http://www.bank.gov.ua>
10. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) – <http://www.oecd.org> Організація об'єднаних націй – <http://www.un.org>
11. Президент України – <http://www.president.gov.ua>
12. Світова організація торгівлі (СОТ) – <http://www.wto.org>
13. Світовий Банк – <http://www.worldbank.org>
14. Світовий економічний форум – <http://www.weforum.org>
15. Україна фінансова : Інформаційна база даних – <http://www.ufin.com.ua>